

رابطه بین استقرار سیستم های اطلاعاتی مدیریت و عملکرد سازمانی در شرکت های کوچک و متوسط شیراز

میلاذ بادقت^۱، عباس قاسم زاده^۲، سید جواد ایرانبان^۳

^۱ کارشناسی ارشد، مدیریت صنعتی، دانشگاه آزاد شیراز، ایران
^۲ کارشناس ارشد تحقیق در عملیات موسسه غیرانتفاعی فن و دانش ساوه، اراک
^۳ دکتری مدیریت، گروه مدیریت، واحد شیراز، دانشگاه آزاد اسلامی، شیراز، ایران

تاریخ انتشار: ۱۴۰۲/۰۳/۲۸

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۲/۰۳/۱۵

تاریخ دریافت: ۱۴۰۲/۰۳/۰۹

How business management is made from entrepreneurship; investigation of solidarity relationships

Milad Badghet¹, Abbas Qasimzadeh², Seyyed Javad Iranban³

¹Senior Expert, Industrial Management - Production Orientation, Shiraz Azad University, Iran

²Senior research expert in the operations of the non-profit Fan and Danesh Saveh Institute, Arak

³PhD in Management, Department of Management, Shiraz Branch, Islamic Azad University, Shiraz, Iran

Abstract

The current research was conducted with the aim of investigating the relationship between the establishment of management information systems on the organization's performance in small and medium-sized companies in Shiraz. The statistical population of this research consists of all employees with a bachelor's years ۱۰-degree and above and with at least of work experience in the studied ۵۵۰ organizations, whose number is equal to people. The reliability of the questionnaire was confirmed by Cronbach's alpha and composite reliability, and its validity was confirmed by the content validity technique, content validity, and convergent construct validity. The results showed that there is a significant relationship between the establishment of management information systems and the performance of the organization. The relationship between the establishment of management information systems and the improvement of employees' performance is a significant relationship. There is a significant relationship between the establishment of management information systems and growth and learning. Also, the relationship between the establishment of management information systems and the

چکیده

پژوهش حاضر با هدف بررسی رابطه بین استقرار سیستم های اطلاعاتی مدیریت بر عملکرد سازمان در شرکت های کوچک و متوسط شیراز انجام شد. جامعه آماری این پژوهش را کلیه کارمندان لیسانس به بالا و با حداقل ۱۰ سال سابقه کار در سازمانهای مورد مطالعه تشکیل می دهند که تعداد آنها برابر با ۵۵۰ نفر می باشد. پایایی پرسش نامه بوسیله آلفای کرونباخ و پایایی ترکیبی، و روایی آن توسط تکنیک روایی نسبت اعتبار محتوا، روایی محتوایی، و روایی سازه- همگرا تایید شد. با استفاده از تکنیک مدلسازی معادلات ساختاری، فرضیه های پژوهش مورد آزمون قرار گرفتند. نتایج نشان داد که بین استقرار سیستم های اطلاعاتی مدیریت و عملکرد سازمان رابطه ای معناداری وجود دارد. رابطه بین استقرار سیستم های اطلاعاتی مدیریت و بهبود عملکرد کارکنان رابطه ای معنادار است. رابطه ای معنادار بین استقرار سیستم های اطلاعاتی مدیریت و رشد و یادگیری وجود دارد. همچنین رابطه بین استقرار سیستم های اطلاعاتی مدیریت و بهبود ساختار سازمان رابطه ای معناداری بود.

کلمات کلیدی: سیستم اطلاعاتی مدیریت، عملکرد سازمان، مدل سازی معادلات ساختاری.

improvement of the organization's structure
was a significant relationship

Keywords: management information system,
organization performance, structural equation
modeling

مقدمه

سیستم‌های اطلاعاتی به منظور درک ارزش و کارایی سیستم‌های اطلاعاتی و توجیه حجم هنگفت سرمایه‌گذاری انجام شده در ایجاد و توسعه این سیستم‌ها لازم و حیاتی است. همچنین هنوز در شرکت‌های کوچک و متوسط شیراز مطالعه‌ای که به بررسی رابطه‌ی استقرار سیستم‌های اطلاعاتی مدیریت و عملکرد سازمان بپردازد، صورت نگرفته است. بنابراین مطالعه حاضر با هدف بررسی موفقیت سیستم اطلاعاتی مدیریت و تاثیر آن بر بهبود عملکرد در شرکت‌های کوچک و متوسط شیراز انجام شده است.

پیشینه داخلی

کیان رهنورد و طاهری اردکانی (۱۳۹۳) در مطالعه‌ی خود چنین استدلال می‌کنند که مدیران ارشد سازمان‌ها، به عنوان پیشگامان حرکت به سوی کامیابی، با تصمیمات خود نقش بسزایی در عملکرد سازمان ایفا می‌کنند؛ این مقاله با مدنظر قراردادن نقش مدیران ارشد در پیشبرد اهداف سازمان به دنبال شناسایی نیازهای اطلاعاتی مدیران ارشد در قالب سیستم‌های اطلاعاتی مدیران ارشد است که از طریق آن مدیران ارشد قادر خواهند بود تا نیازهای اطلاعاتی خود را در کمترین زمان ممکن به صورتی دقیق، مطمئن، و آسان به دست آورند. در این مقاله، عملکرد اصلی مدیران ارشد یعنی تصمیم‌گیری از جنبه‌های مختلف و از دیدگاه صاحب‌نظران تعریف شده است و با تعیین و تبیین نیازهای اطلاعاتی مدیران ارشد ویژگی‌های سیستم اطلاعاتی که بتواند نیازهای اطلاعاتی آنان را تأمین کند، از دیدگاه مفهومی معرفی شده است. در ادامه، به عوامل مؤثر در پیاده‌سازی و محدودیت‌های پیاده‌سازی آن به صورتی گذرا اشاره شده است.

هدف پژوهش هنری و همکاران (۱۳۹۴)، بررسی نقش فناوری اطلاعات و سیستم اطلاعات مدیریت در عملکرد سازمانی مدیران و کارشناس مسوولان تربیت بدنی آموزش و پرورش خراسان رضوی بود. نتایج آزمون

بنگاه‌های کوچک و متوسط در هرکشوری نشان دهنده میزان کارآفرینی و مشارکت بخش خصوصی در اقتصاد آن جامعه می‌باشد. لذا هر چه تعداد آن‌ها بیشتر باشد می‌توان گفت که آن کشور اقتصاد پویاتری خواهد داشت. البته این بنگاه‌های کوچک و متوسط با توجه به ماهیت ساختاری خود دارای مزایا و همچنین محدودیت‌هایی می‌باشند. لذا بایستی در جهت تقویت و تاکید بر مزایای آن‌ها گام برداشته و با استفاده از راه کارهای صحیح در جهت رفع محدودیت‌های آن‌ها اقدام کرد (رزگوئی و میلز، ۲۰۰۹). یکی از عوامل اساسی که شکست یا موفقیت شرکت‌های کوچک و متوسط را تحت تاثیر قرار می‌دهد تکنولوژی می‌باشد. بدون شک می‌توان گفت استفاده از تکنولوژی باعث کاهش هزینه‌های تولید، تداوم کیفیت و بهبود بهره‌وری شده و نهایتاً رقابت پذیری بنگاه‌ها را بهبود می‌بخشد (گاوریلووا، ۲۰۰۴). به دلیل وجود این اختلافات، شرکت‌های کوچک و متوسط روند آهسته‌تری در پذیرش نوآوری و درک مزایای فناوری نسبت به سازمان‌های بزرگ دارند (پون و سواتمن، ۳، ۱۹۹۹). هر سازمان به منظور آگاهی از میزان مطلوبیت و کیفیت فعالیت‌های خود به‌ویژه در محیط‌های پیچیده‌ی پویا، نیاز مبرم به باید مورد ارزیابی قرار گیرد (کلین و همکاران، ۴، ۱۹۹۷، به نقل از شفیعی‌نیک‌آبادی و تقی‌پور، ۱۳۹۴). ارزیابی مؤثر می‌تواند تصمیم‌گیرندگان سازمان را برای توسعه و پیاده‌سازی این سیستم راهنمایی کند (کوری، ۵، ۲۰۰۵). نتیجه‌ی مطالعات پیشین نشان می‌دهد که استقرار سیستم‌های اطلاعاتی می‌تواند منجر به افزایش کارایی و کارآمدی نظام اداری، جلوگیری از افزایش بی‌رویه‌ی هزینه‌ها، افزایش اثربخشی، کاهش تصدی‌گری افزایش کیفیت خدمات با رویکرد مشتری‌محوری در بخش دولتی می‌گردد (نکویی مقدم و همکاران، ۱۳۹۷) با این وجود، ارزیابی موفقیت

نویسندگان پیشنهاد می‌کنند که سازمان‌ها به صورت همیشگی سیستم اطلاعاتی مدیریت خود را به روز کنند. کارکنان در ساخت سیستم اطلاعاتی مدیریت مشارکت کنند و در این زمینه، آموزش ببینند. مطالعه‌ی پرز-مندز و ماچادو-کایزاس (۲۰۱۴) ۲ با هدف بررسی رابطه‌ی بین سیستم اطلاعاتی مدیریت و عملکرد سازمان انجام شد. آن‌ها بیان می‌کنند که صرفاً سرمایه‌گذاری بر روی سیستم اطلاعاتی مدیریت و ابزارهای مدیریتی جدید نمی‌تواند به عملکرد مطلوب تجاری منجر شود. با هدف افزایش آگاهی عوامل توضیح دهنده‌ی موفقیت استقرار سیستم اطلاعاتی، این مطالعه عوامل کلیدی موفقیت استقرار سیستم اطلاعاتی را به وسیله تکنیک آنالیز خوشه‌ای دسته بندی می‌کند. تجزیه و تحلیل داده‌ها با استفاده از تکنیک‌های کوسکال-والیس، و مدل حداقل مجذورات جزئی، نشان داد که رابطه‌ی آماری مثبت و مستقیمی بین کیفیت سیستم اطلاعاتی و استراتژی بهبود سودآوری سازمان وجود دارد. همچنین نتایج رگرسیون لجستیک نشان داد که استفاده از ابزارهای مدیریتی جدید و رویکرد استراتژیک سیستم اطلاعاتی تاثیر مثبت و معناداری بر افزایش سودآوری سازمان دارد.

مبانی نظری

سیستم: سیستم عبارت است از گروهی از اجزاء که با خواص مشترک و به منظور دستیابی به اهداف مشترک گرد هم آمده اند (بهشتیان و ابوالحسنی، ۱۳۹۸).

اطلاعات: اطلاعات عبارت است از هر مجموعه‌ای از عناصر دیجیتال حروفی یا نمادی که دارای مفهوم آشکار و مشخص بوده و می‌تواند در معرض پردازش اتوماتیک قرار گیرد (غیبی، ۱۳۹۹).

سیستم اطلاعات: سیستم اطلاعات به جمع آوری، پردازش، ذخیره، تحلیل و انتشار اطلاعات برای یک هدف خاص می‌پردازد. سیستم اطلاعات مانند هر سیستم دیگری دارای ورودی و خروجی است. این سیستم با استفاده از فناوری‌هایی مانند کامپیوتر، ورودی‌ها را پردازش کرده، خروجی‌ها را از طریق شبکه‌های الکترونیکی به کاربران یا سیستم‌های دیگر می‌فرستد (رمضانیان و بساقزاده، ۱۳۹۸).

سیستم اطلاعات مدیریت: یک سیستم اطلاعاتی مدیریت نوعی سیستم اطلاعاتی موجود در سطح

فریدمن نشان داد که در بعد فناوری اطلاعات استفاده از اینترنت و در سیستم اطلاعات مدیریت استفاده از بانک اطلاعاتی کارکنان از اهمیت و اولویت بیشتری در نزد مدیران برخوردار است. همچنین بین فناوری اطلاعات با عملکرد سازمانی و بین سیستم اطلاعات مدیریت با عملکرد سازمانی ارتباط مثبت و معناداری وجود دارد و متغیر فناوری اطلاعات در قیاس با سیستم اطلاعات مدیریت پیش‌بین قویتری برای بهبود عملکرد سازمانی در تربیت بدنی آموزش و پرورش است.

مطالعه طاهری (۱۳۹۴) هدف بررسی تأثیر سیستم‌های اطلاعاتی مدیریت بر عملکرد مالی دستگاه‌های اجرایی شهرستان بویراحمد انجام شده است. جامعه آماری این تحقیق را کلیه پرسنل دستگاه‌های اجرایی شهرستان بویراحمد (با مدرک تحصیلی حداقل لیسانس و سابقه کار بیش از ۱۰ سال) تشکیل می‌دهند. که تعداد آنها برابر با ۹۸۸ نفر است. مطابق با فرمول کوکران، حجم نمونه برابر با ۲۷۷ نفر محاسبه شد، که به شیوه نمونه گیری تصادفی ساده در پژوهش شرکت داده شدند. پایایی پرسش نامه بوسیله آلفای کرونباخ و پایایی ترکیبی، و روایی آن توسط تکنیک روایی محتوا، و روایی سازه- همگرا تایید شد. با استفاده از تکنیک مدلسازی معادلات ساختاری، فرضیه‌های پژوهش مورد آزمون قرار گرفتند. نتایج نشان داد که داده‌های مورد استفاده همگن هستند و بین متغیرهای مستقل پژوهش هم خطی وجود ندارد. استقرار سیستم‌های اطلاعاتی مدیریت بر عملکرد مالی دستگاه‌های اجرایی بویراحمد تاثیر معناداری داشت و مدل مربوطه دارای برازش کلی قوی بود.

پیشینه خارجی

مطالعه‌ی الغرابیه و مالک‌اوی (۲۰۱۳) ۱ با هدف بررسی رابطه‌ی بین سیستم اطلاعاتی مدیریت و عملکرد سازمانی در سازمان‌های دولتی وزارت برنامه‌ریزی کشور اردن انجام شد. نمونه‌ی آماری این پژوهش را ۷۷ کارمند وزارتخانه تشکیل می‌دهند. نتایج تحقیق نشان داد که تجهیزات سخت‌افزاری و نرم‌افزاری تاثیر معناداری بر عملکرد سازمان‌های دولتی ندارند. شبکه، کارکنان، رویه‌ها، و کل سیستم-اطلاعاتی مدیریت اثیر معناداری بر عملکرد سازمان‌های دولتی دارند. در پایان

اطمینان ۹۵ درصد می‌توان گفت که MIS بر عملکرد شغلی تاثیر مثبت، مستقیم و معناداری دارد. توسعه فرهنگ پذیرش سیستم‌های اطلاعاتی توسط کارکنان به ویژه در سازمان‌های خصوصی امری ضروری است. درک و شناخت صحیح نیازهای اطلاعاتی کاربران سیستم در هنگام تحلیل و طراحی سیستم از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است، لذا پیش بینی فرصت کافی برای این امر، ضروری و اساسی می‌باشد. لذا مدیران این سازمان‌ها بایستی تمهیدات لازم برای برگزاری دوره‌های آموزشی مناسب را فراهم آورند. آموزش کاربران در فرایند ایجاد سیستم MIS از اهمیت خاصی برخوردار است.

منابع

Kaplan, B., & Shaw, N. (۲۰۰۴). Future Directions in Evaluation Research: people, Organizational and Social Issues. *Methods of Information in Medicine*, ۴۳, ۲۱۵-۲۳۱.

Karacapilidis, N. (۲۰۰۰). Integrating new information and Communication technologies in a group decision support system. *Journal of International transactions in operational Research*, ۷, ۴۸۷-۵۰۷.

Karathanos, D. and Karathanos, P. (۲۰۰۵). Applying the Balanced Scorecard to Education. *Journal of Education for Business*, ۲۲۲-۲۳۰.

Khresat, A. (۲۰۱۵). The Effect of Management Information System on Organizational Performance: Applied Study on Jordanian Telecommunication Companies. *Information and Knowledge Management*, ۵, ۴۵-۵۱.

Kwong, J., & Cheung, M. (۲۰۰۳). Prediction of Performance Facets Using Specific Personality Trait in the Chinese Context. *Journal of vocational behavior*, ۶, ۴۵-۶۱.

مدیریت یک سازمان است که در وظایف برنامه ریزی، کنترل و تصمیم گیری با فراهم آوردن گزارشهای خلاصه و ویژه، مدیران را یاری می‌رساند (نکوئی مقدم و همکاران، ۱۳۹۷). کیفیت سیستم: کیفیت سیستم، موجودیت سیستم پردازش کننده اطلاعات را ارزیابی می‌کند (دلون و مک لین ۲، ۱۹۹۲، به نقل از رمضانیان و بسافزاده، ۱۳۹).

فرضیه های تحقیق

بین رابطه استقرار سیستم‌های اطلاعاتی مدیریت و بهبود عملکرد کارکنان رابطه‌ی معناداری وجود دارد. بین رابطه استقرار سیستم‌های اطلاعاتی مدیریت و رشد و یادگیری رابطه‌ی معناداری وجود دارد. بین رابطه استقرار سیستم‌های اطلاعاتی مدیریت و بهبود ساختار سازمان رابطه‌ی معناداری وجود دارد.

یافته های پژوهش

نتیجه بررسی فرضیه اصلی تحقیق نشان داد که میزان تاثیر سیستم اطلاعاتی مدیریت بر عملکرد سازمان برابر با ۷۴۰/۰ می‌باشد. مقدار P و t نیز به ترتیب برابر با کمتر از ۵ درصد و بزرگتر از ۹۶/۱ به دست آمده است. بر اساس مقادیر P یا t، با اطمینان ۹۵ درصد می‌توان گفت که سیستم اطلاعاتی مدیریت بر عملکرد تاثیر مثبت، مستقیم و معناداری دارد.

نتایج فرضیات فرعی تحقیق نشان داد که: میزان اثر MIS بر ساختار سازمانی برابر با ۶۵۷/۰ می‌باشد. مقدار P و t نیز به ترتیب برابر با کمتر از ۵ درصد و بزرگتر از ۹۶/۱ به دست آمده است. بر اساس مقادیر P یا t، با اطمینان ۹۵ درصد می‌توان گفت که MIS بر ساختار سازمانی تاثیر مثبت، مستقیم و معناداری دارد. میزان اثر MIS بر رشد و یادگیری برابر با ۷۱۰/۰ می‌باشد. مقدار P و t نیز به ترتیب برابر با کمتر از ۵ درصد و بزرگتر از ۹۶/۱ به دست آمده است. بر اساس مقادیر P یا t، با اطمینان ۹۵ درصد می‌توان گفت که MIS بر رشد و یادگیری تاثیر مثبت، مستقیم و معناداری دارد. میزان اثر MIS بر عملکرد شغلی برابر با ۵۲۷/۰ می‌باشد. مقدار P و t نیز به ترتیب برابر با کمتر از ۵ درصد و بزرگتر از ۹۶/۱ به دست آمده است. بر اساس مقادیر P یا t، با

MaCarthy, M., & Caravan, T. N. (۲۰۰۱).

۳۶۰ Feedback and processes: performance improvement and employee career development. J Euro Industrial Training, ۳۲-۵

Milis, K., & Merckenm, R. (۲۰۰۴). The

use of the balanced scorecard for the evaluation of information and communication technology projects. International Journal of Project Management, ۲۲, ۸۷-۹۷

Livari, J. (۲۰۰۵). An empirical test of the

delone-mclean model of information system success. The data base for Advances in Information Systems, ۳۶ (۲), ۲۷-۸

Lu, X.H., Huang L.H., & Heng M.S.H.

(۲۰۰۶). Critical success factors of interorganizational information systems- A case study of Cisco and Xiao Tong in China. Information & Management, ۴۳, ۳۹۵-۴۰۸